

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 64

Olsztyn, Sobota 16 marca 1946 r.

Rok II

Ziemię Odzyskaną

Dziś w Poznaniu rozpoczyna swoje obrady Zachodni Kongres Dziennikarzy, poświęcony rozważaniu rozległych problemów Ziemi Odzyskanych i ustaleniu wytycznych dla prasy polskiej w tej dziedzinie.

Obrady poznańskie nabierają szczególnego znaczenia w momencie, kiedy zza oceanu posypał się na Polskę grad oszczerstw, insynuacji i napaści z ust b. premiera W. Brytanii, p. Churchilla.

Formalnie biorąc, prywatna propaganda b. premiera, rozkrzyczana na cały świat przez dziesiątki radiostacji, wysunęła spóźnione zastrzeżenia co do naszej granicy zachodniej, ustalonej przez 3 mocarstwa w Poczdamie (p. Churchill reprezentował tam właśnie W. Brytanie), oraz podniosła miłosierne żale nad niedolą „biednych”, wysiedlanych Niemców.

W Poznaniu polski świat dziennikarzy, publicystów i uczonych nie dopuścił do p. Churchilla i jego niemieckim protegowanym należytą, godną odprawę.

Kongres poznański, zwołany o wiele wcześniej, niżli padły nieobliczalne i niepokój w świecie słowa angielskiego konserwatywnego polityka „w stanie spoczynku” — będzie wyrazem opinii Narodu Polskiego, wyrazem jego woli i jego decyzji w odniesieniu do tych ziem odwiecznie polskich, które po wiekach krwawej niemieckiej niewoli powróciły do Polski w wyniku wspólnego, wspólnego zwycięstwa oręża polsko-radzieckiego.

Odzyskanie tych ziem, oczyszczenie ich z wrogięgo elementu niemieckiego, reprezentującego przez wieki całą kapitulującą warstwę najeźdźców i zabójców polskości, wreszcie zasiedlenie i zagospodarowanie tych terenów przez ich prawych, odwiecznych gospodarzy, którzy nigdy nie utracili z nich moralnego tytułu własności — wszystko to Naród Polski uważa jedynie za wyrównanie krzywdy dziejowej, przekreślenie całych wieków gwałtów, podbojów, wyzysku i niewoli, uważa za sprawiedliwy akt pomsty w obliczu milionów świeżych grobów pomordowanych Polaków, w obliczu snujących się jeszcze nad ziemią polską dymów z krematoriów Majdanka, Treblinki i Auschwitzem.

Reprezentanci opinii Narodu Polskiego stwierdzą nasze prawo, naszą wolę i naszą decyzję. Nikt i nic nie odbawi nas tych Ziemi Odzyskanych, na którą przez wieki całe płaciliśmy wysoką cenę krwi i cierpienia.

W Poznaniu padnie odpowiedź p. Churchillovi ze strony nas, dziennikarzy i publicystów polskich. Wł. M.

Lehman o UNRRA

London (16.31 obsł. wł.) Ustępujący dyrektor UNRRA Lehman zaznaczył, że działalność UNRRA potrwa jeszcze przez czas dłuższy.

Marszałek Tito w Warszawie

Wspólnie przeżyta walka umacnia naszą przyjaźń

Warszawa, 16.3 (obsł. wł.). Do stolicy Polski przybył z wizytą oficjalną Marszałek Jugosławii, Józef Broz-Tito.

Na powitanie Marszałka Tito przybyli członkowie rządu z premierem ob. Osóbka-Morawskim na czele, Marszałek Zymierski, przedstawiciele dyplomacji i wojskowości.

Dworzec był udekorowany flagami polskimi i jugosłowiańskimi. Przy dźwiękach hymnów narodowych Marszałek Tito wysiadł z wagonu, witany przez premiera Osóbka-Morawskiego i Marszałka Zymierskiego, po czym przeszli przed frontem kompanii honorowej.

Po powitaniu generalicji i przedstawicieli państw obcych, Marszałek Tito wygłosił krótkie przemówienie.

— Wspólnie przeżyta walka umacnia naszą przyjaźń — powiedział między innymi. — Należy przyjaźń tę utwierdzać wszelkimi siłami.

Na przemówienie Marszałka Tito odpowiadali premier Osóbka-Morawski i Marszałek Zymierski, dając wyraz radości narodu i armii z powodu przybycia bohatera Jugosławii.

Przyjeżdżają do Belwederze

Dostojny gość wraz z otoczeniem udali się następnie samochodami do Belwederu.

Wieczorem Prezydent H. R. N. ob. Bierut wydał obiad na cześć Marszałka Tito i towarzyszących mu osób.

W przyjęciu wzięli udział: członkowie KRN, członkowie rządu z premierem Osóbka-Morawskim na czele, Marszałek Rola-Zymierski na czele generalicji, ambasador Jugosławii w Warszawie Božo Ljumovic wraz z członkami ambasady, ambasador R. P. w Belgradzie Wende, wyżsi urzędnicy min. spraw wagr. oraz przedstawiciele miasta Warszawy.

Wielka defilada w niedzielę

W związku z przyjazdem Marsz. Tito do Warszawy odbędzie się w niedzielę, 17 bm., o godz. 12 defilada na Placu na Rozdrożu. W defiladzie wezmą udział organizacje polityczne, społeczne i młodzieżowe.

Trzecia mowa Churchilla

Protesty i demonstracje w St. Zjednoczonych

Nowy-York 16.3 (PAP). Winston Churchill na bankiecie, wydanym na jego cześć w City Hall wygłosił swe trzecie przemówienie w Ameryce.

Churchill akcentował głównie współpracę anglo-amerykańską i uzasadniał konieczność sojuszu Anglii i Ameryki.

Jest rzeczą ciekawą, że wielkie koncerty radiowe nie transmitowały

mowy Churchilla. Amerykańskie związki zawodowe wystosowały protest przeciwko jego wystąpieniom, na Broadway'u ukazały się afisze protestujące, oraz transparenty z hasłami skierowanymi przeciwko akcji Churchilla.

Churchill po powrocie do Londynu ma ustąpić ze stanowiska szefa opozycji i przystąpić do pisania pamiętników.

Sytuacja w Triescie napreżona

Triest, 16.3. (PAP). Sytuacja w Triescie w dalszym ciągu jest napreżona. Dwie włoskie dywizje przybyły do obszaru sąsiadującego z miastem. 300 amerykańskich czołgów zakwaterowało się w mieście.

Do portu wpływają liczne alianckie okręty wojenne.

Anders się zali

Londyn, 16.3 (PAP). W związku z pobytem Andersa w Londynie z kół wojskowych donoszą, że w rozmowie z Bevinem Anders wskazał na upadek dyscypliny w jego korpusie w związku z pogłoskami o demobilizacji. Mówi się również o czystce wśród oficerów korpusu.

Oświadczenie Attlee

Londyn, 16.3 (obsł. wł.). Premier Attlee oświadczył, iż dołoży wszelkich starań, aby doprowadzić do usunięcia rozbieżności między mocarstwami.

Zagadkowa podróż

Paryż, 16.3 (PAP). Sześć sztabu francuskich sił zbrojnych udał się do Chin.

O celach jego podróży nie jest wiadome.

Attlee w obronie Indii

Wielka Brytania udzieli Indiom samodzielności

Londyn 16.3 (PAP). Premier Attlee wygłosił w Izbie Gmin przemówienie w związku z debatą indyjską.

Premier wskazał na napreżoną sytuację polityczną w Indiach, które już wielokrotnie okazywały dążenia do uzyskania samodzielności.

W.-Brytania pomoże Indiom do

wytworzenia form rządów, jakie im będą odpowiadały. Zadania te ma wykonać komisja rządowa angielska, która niebawem wyjedzie do Indii.

Attlee wyraził przekonanie, że nie bacząc na formę rozwiązania problemu indyjskiego, Indie pozostaną w obrębie brytyjskiej wspólnoty narodów.

7 państw prosi UNRRA o pomoc

London, 16.3. (obsł. wł.). Z kół UNRRA komunikują o zwróceniu się 7 państw z prośbą o skuteczną pomoc, w tym Włoch, Węgier, Polski i Białorusi.

Prasa a Ziemię Odzyskane

W Poznaniu obraduje Zach. Kongres Dziennikarzy

Dzisiaj rozpoczynają się w Poznaniu dwudniowe obrady pierwszego Zachodniego Kongresu Dziennikarzy.

Kongres ten stanowi pewnego rodzaju novum w zjazdach, bowiem jego obrady będą poświęcone nie sprawom zawodowym, lecz merytorycznym, dotyczącym Ziemi Odzyskanych.

Przedstawiciele dziennikarstwa i publicystyki z całej Polski chcą przedyskutować i ustalić linie wytyczne swej pracy, poświęconej propagowaniu problematyki Ziemi Odzyskanych i Niemiec współczesnych, które wśród ważnych zagadnień dzisiejszej rzeczywistości wysuwają się dla nas na pierwsze miejsce ze względu na swą historyczną doniosłość i wagę.

Na komisjach przedyskutowany zostanie szereg najistotniejszych zagadnień z dziedziny gospodarczej, społecznej, kulturalnej i narodowościowej. Jedną z komisji poświęconą będzie zagadnieniom niemieckim ze względu na ich ścisły związek ze sprawami naszych Ziemi Odzyskanych.

Do Komitetu Organizacyjnego napłynęły liczne zgłoszenia zarówno od dziennikarzy ze wszystkich stron kraju, jak i zainteresowanych czynników urzędowych, przedstawicieli władz i instytucyj.

Protoktorat nad Zachodnim Kongresem Dziennikarskim przyjął Minister Informacji i Propagandy, ob. St. Matuszewski.

W charakterze gości honorowych

zaproszeni zostali przedstawiciele władz centralnych, wojewodowie i prezydenci większych miast Ziemi Odzyskanych, przedstawiciele duchowieństwa na Ziemiach Odzyskanych. Kongres zapowiada się, jako zjazd poważny i zakrojony na dużą skalę.

Przedstawiciele władz, prasy i społeczeństwa ziemi Warmijsko-Mazurskiej znajdują się już w Poznaniu i wezmą udział w obradach Kongresu

Nie ma „armii polskiej“

Demilitaryzacja kompanii wartowniczych w Niemczech

Nowe rozporządzenie dowództwa trzeciej armii amerykańskiej kładzie kres istnieniu polskich organizacji wojskowych na terenie okupacji amerykańskiej w Niemczech.

Mocą tego zarządzenia t. zw. polskich kompaniom wartowniczym zostaną odebrane mundury. Polscy wartownicy będą nosili odtąd jedynie

granatowe bluzy i furazjerki bez orłów.

Wzbronione zostało nawet salutowanie, aby pozbawić kompanie wartownicze jakiegokolwiek cech wojskowych.

Racje wydawane wartownikom będą stanowiły połowę racji, wydawanych żołnierzom amerykańskim.

Demilitaryzacja kompanii wartowniczych obejmuje również i osławioną brygadę świętokrzyską NSZ pod Norymbergą.

Trzy statki z konmi zawinęły do Gdanska

W porcie gdańskim rozładowuje się obecnie 3 statki, przybyłe z Ameryki z konmi.

W drodze do Polski znajdują się dalsze 2 statki z konmi.

Nowe traktory i nasiona dla Ziemi Odzyskanych

Na ziemiach odzyskanych skupiono dotychczas około 5000 traktorów wraz z obsługą.

W najbliższym czasie ma nadejść w ramach dostaw UNRRA 600 trak-

Grzegorz Fitelberg wraca do kraju

Przebywający w Stanach Zjednoczonych znakomity dyrygent polski Grzegorz Fitelberg powraca w najbliższych miesiącach do kraju.

W drodze do Polski Fitelberg zatrzyma się w Londynie i Brukseli, gdzie wystąpi jako dyrygent. (PAP)

Wielkie zatory na Wiśle usuwane przez saperów i lotnictwo

Nowe niebezpieczeństwo, na terenach objętych powodzią, powstało na Pomorzu pod Tczewem, gdzie koło mostu utworzył się zator lodowy długości ok. 700 metrów.

Dla rozbicia tego zatoru będzie użyte lotnictwo. Jednocześnie saperzy wyrabiają kanał długości 150 mtr., aby dać możliwość splywu piętzącym się wodom.

Koło Chełmna niebezpieczeństwo

Polonia Londyńska w darze krajowi

Polski Komitet Pomocy Ofiarom Wojny, działający w czasie wojny w Londynie, rozpoczął wysyłkę nagromadzonych rzeczy do kraju.

W koncu lutego, przybył transport zawierający książki i przybory szkolne, witaminy, odzież używaną i obuwie oraz dużą ilość margaryny.

W marcu przyszły dwa transporty, zawierające lekarstwa, odzież i obuwie, konserwy mięsne, kawę, zupy i mięso w puszkach, soki pomidorowe i inne.

Przesyłki te przekazywane są Centralnemu Komitetowi Op. Społ., który je rozdaje na komitety wojewódzkie — dla zakładów dziecięcych i domów starców oraz dla kuchen, prowadzonych przez Komitet Opieki Społecznej.

dotychczas nie minęło. Miejscowe władze zwróciły się o pomoc do lotnictwa radzieckiego. Samoloty radzieckie będą użyte do akcji rozbijania zatorów przy pomocy bomb. (SAP).

Benzyna syntetyczna będzie wyrabiana w Polsce

W Schwarzhede koło Drezna, delegacja polska demontuje aparaturę tamtejszych zakładów do wytwarzania benzyny syntetycznej.

Aparaturę tę otrzymaliśmy w ramach odszkodowań wojennych. Zainstalowana zostanie ona w Dworach koło Oświęcimia.

Sprawa uposażeń pracowników samorządowych

Związki Samorządowe na Ziemiach Odzyskanych stosują różne normy przy obliczaniu wynagrodzeń pracowników samorządowych. Min. Ziemi Odzyskanych wyjaśnia, że do czasu projektowanego ustawowego uregulowania tej sprawy pobory winny być obliczane na podstawie rozporządze-

nia Prezydenta R. P. z dnia 30.XII. 1924 r.

Rozporządzenie powyższe zarządza dostosowanie tych uposażeń do wysokości uposażeń funkcjonariuszów państwowych.

Ponadto zaleca się wypłacać pracownikom samorządowym dodatek zachodni wraz z in. dodatkami,

Przegląd prasy

Przemysł miejscowy

Prasa stołeczna zwraca baczniejszą uwagę na rozwój, zadania i pracę przemysłu miejscowego.

Ostatnio »Głos Ludu« pisze: »Przemysł miejscowy ma wypełnić lukę, jaka powstaje w zaopatrzeniu pewnych rejonów przez wielki przemysł.

Taką najprostszą formą przemysłu miejscowego jest rzemiosło, zaspakajające potrzeby mieszkańców danej miejscowości i najbliższej okolicy. To też pierwszym kryterium, jakie zwykle stosujemy przy kwalifikowaniu przemysłu miejscowego, będzie rozmiar przedsiębiorstwa.

Mogą jednak zajść i zachodzić takie wypadki, że przedsiębiorstwa średnie, a nawet małe należy zaliczyć do przemysłu kluczowego.

Szczególnie często spotykamy się z tym objawem w przemyśle chemicznym. I odwrotnie.

Mogą być takie wypadki, że przedsiębiorstwo wyrasta ponad przeciętną a mimo to nie traci charakteru przemysłu miejscowego. Spotykamy się z takim zjawiskiem w przemyśle słabo zmechanizowanych i sezonowych.

Powstają coraz to nowe warsztaty pracy, które możemy zaliczyć do grupy przemysłu miejscowego, konczy »Głos Ludu«.

»Przemysł miejscowy żyje i rozwija się równolegle z rozwojem wielkiego przemysłu, a jego rola nie polega jedynie na zaspakajaniu indywidualnego zapotrzebowania konsumentów, ale że przemysł miejscowy stanowi nieodzowne ogniwo w planie nowej gospodarki«.

Kogo dotyczy dekret o amnestii

Replika prokuratora w procesie NSZ

W procesie NSZ przemawiał mec. Rettinger, broniąc szefa PAS-u Łuszczynskiego.

W aktach sprawy znajdują się oryginały dokumentów, które Łuszczynski podpisał, »Szef Pasu«. Obrona przypisuje to megalomanii oraz ograniczonej poczytalności swego klienta.

Następnie adv. Rettinger usiłuje zbierać inne zarzuty, które ciążyą na Łuszczynskim. Wreszcie mec. Rettinger

stara się udowodnić, że przeprowadzona ekspertyza poczytalności Łuszczynskiego nie była dostateczną, że nie zostało ostatecznie wyjaśnione czy jest on w pełni odpowiedzialny za swe czyny.

Po obronie osk. Kaczmarczyka innych prokurator przystępuje do repliki, podstawą której jest polemika z ławą obronczą, do jakich przystępstw należy stosować dekret o amnestii.

Dalsze ograniczenia w spożyciu obejmują wyroby cukiernicze

W Ministerstwie Apropowizacji i Handlu pod przewodnictwem dyr. Departamentu Handlu — ob. Rynca odbyła się konferencja w sprawie ograniczenia spożycia potraw mięsnych.

Rozporządzenie to ustaliło na okres

przebiegiowy jako dni bezmięsne: wtorek i czwartki.

W pozostałych dniach tygodnia dozwolone jest podawanie posiłków mięsnych w postaci dań gotowanych, smażonych i pieczonych o wadze przewyższającej 200 gr. z tym, że jedna osoba może skosztować tylko ko jedno danie.

Rozporządzenie to wprowadza poza tym zakaz dokonywania wszelkich obrotów mięsem w dniu bezmięsne, z wyjątkiem obrotu drobiem, rybami, królikami i dziczyzną.

Zamykając obrady konferencji rektor ob. Rynca poinformował branych, że w najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie w sprawie ograniczenia spożycia wyrobów cukierniczych: ciastek, paczków, faworków, pierników i ciast, do wypieku których używa się tłuszczu, miodu i cukru.

D Z I E Ń
OLSZTYNA**Repatrianci jada**

Przybył do Olsztyna transport Polaków-repatriantów z Kowna, liczący 36 wagonów. Przyjechało 250 osób, oraz żywy inwentarz: 29 koni, 41 krów, 29 owiec i 17 świni.

Ponadto przybył również transport z Wilenszczyzny (Podbrodzie) w składzie 41 wagonów. Ludność wiejska w składzie 303 osób wiezie ze sobą 22 konie, 64 krowy, 50 owiec i 42 świni.

Z terenów Biał. SRR nadeszło na st. Olsztyn 18 wagonów z Lidy i Wołkowska. Przybyło 95 osób, przywoząc również żywy inwentarz — 67 koni, 24 krowy, 27 świni i 5 owiec.

**Zebrań członków
K.S. „Zryw“**

W niedzielę, o godz. 17 odbędzie się w lokalu klubu sportowego „Zryw“ przy ulicy Stalina 19 walne zebranie członków.

Zę względu na ważność poruszanych spraw obecność wszystkich członków jest wymagana.

**Jaka trasa
przebiegać będzie
tramwaje**

Pierwsza linia tramwajów miejskich, której uruchomienie zostało zapowiedziane na 1 maja br., posiadać będzie 3,470 m. długości.

Trasa tramwajów przebiegać będzie od Dworca ulicami: Partyzantów, Stalina, Mrongowiusza, pl. Wolności, 11-go Listopada, Staromiejska, Rynek, 3-go Maja, Smoluchowskiego, pod wiaduktem kolejowym, Bałtycka do Al. Przyjaciół (kolonia nad Długim jeziorem).

Dzisiaj wieczorem**Teatr im. St. Jaracza**

O godz. 18. 30 sztuka w 3 aktach T. Perkitnego „Droga do źródeł“.

Kino „Polonia“

Film prod. polskiej pt. „Znachor“.

Kino „Mazur“

Film prod. ang. „Piękna pleć“.

Licbark w obliczu akcji siewnej**Wydatna pomoc musi przyjść z zewnątrz**

Jesteśmy w przededniu akcji siewnej, która ma się rozpocząć około 10 kwietnia.

Wedle informacji otrzymanych w Pow. Biurze Rolnym, wiosenna akcja siewna napotyka na poważne trudności.

W roku ub. z ogólnej ilości ziemi ornej w powiecie, wynoszącej 59,856 ha, obsiano: żytem 4290 ha i pszenicą 98 ha, łącznie 4388 ha, co stanowi 7 procent ogólnej powierzchni. Roli, nie nadającej się pod uprawę w wyniku działań wojennych, mamy 600 ha, t. j. 1 procent.

Na ugory pod przyszłe siewy jeściennie plan akcji siewnej przewiduje 17,577 ha, a więc pozostaje do obsiania na wiosnę 33,919 ha, co stanowi 58 procent powierzchni ornej.

Wobec braku siły pociągowej plan akcji siewnej z góry rezygnuje z obsiania 20 proc. powierzchni (6,784 ha). Po skreśleniu tych wszystkich pozycji pozostaje jeszcze 27,135 ha.

Obsianie tej przestrzeni uwarunkowane jest jednak udziałem w pracy odpowiedniej ilości rąk roboczych, dostarczeniem wystarczającej ilości nasion i ziarna siewnego, oraz 100

traktorów. Potrzebne są następujące ilości ziarna: jęczmienia 434 tony, owsa 976 ton, pszenicy 488 ton i żyta 146 ton,—razem 2044 tony.

Poza tym potrzebne są większe ilości nasion rzepaka, rzepiku, maku, konopi, grochu, pietruszki, fasoli, wyki, bobiku, seredeli, kartolli (5,426 ton), buraków, brukwi, marchwi, koniczyzny, łubinu i t. p.

Komisja siewna ma otrzymać nasiona na obsianie 15,000 ha ziemi, t. j. 45 procent zapotrzebowania. Do tego czasu otrzymaliśmy 100 ton jęczmienia i 200 ton owsa. Nie wiemy, ile będzie mogła obsiać własnymi nasionami miejscowa ludność. Pożądanym byłoby wyjaśnienie tej sprawy w drodze ankiety.

Kwestia orki pod zasiew również nie jest rozwiązana. Jak dotąd posiadamy 530 koni i 40 traktorów, z czego 10 z powodu drobnych uszkodzeń przypuszczalnie nie weźmie udziału w akcji.

Jak z powyższego wynika, walczymy z wielkimi trudnościami, które dadzą się usunąć tylko zgodnym wysiłkiem miejscowego społeczeństwa i przy wydatnej pomocy z zewnątrz. W.K.

Ochrona roślin**pomocze w gospodarce rolnej**

W warunkach rolnych województwa Warmijsko-Mazurskiego ważnym zagadnieniem dla gospodarstwa wiejskiego jest sprawa ochrony roślin.

Z polecenia Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych zorganizowano w Olsztynie przy Izbie Rolniczej oddział Stacji Ochrony Roślin.

Do zadań oddziału należy przede wszystkim przeszkolenie pewnej ilości osób w kierunku prowadzenia następnie racjonalnej walki ze szkodnikami i chorobami roślinnymi.

W tym celu, z dniem 27 bm. w Liceum Ogrodniczym przy ul. Barczewskiej 3 (Pańskiej), zorganizowane będą kursy szkoleniowe dla służby ochrony roślin.

Podjęte się już obecnie w porozumieniu z Akcją Siewną zaprawianie zbóż.

Tego rodzaju akcja zapobiegnie w dużym stopniu szerzeniu się chorób zbożowych.

Drugą częścią działalności miejscowego oddziału Stacji Ochrony Roślin jest walka z gryzoniami.

Plaga myszy i szczurów w naszym województwie spowodowała ogromne straty w stertach zebranego zboża.

Walkę z gryzoniami podejmie się przy pomocy masowego zakładania trutek.

Trzecim etapem prac służby ochrony roślin będzie przeciwdziałanie i walka z chwastami. Wszyscy zdajemy sobie sprawę, w jakim stopniu zachwaszczone są nasze pola. W tych warunkach ta ostatnia część działalności służby ochrony roślin będzie natrafiała bodaj na największe trudności. (B)

Racjonalna przebudowa wsi**Ożywienie ruchu spółdzielczego na wsi**

Struktura organizacyjna wsi w skali ogólnopolskiej, w przeciwstawieniu do miast, jest na ogół wykończona.

PUR — a pośrednictwo pracy

Państwowy Urząd Repatriacyjny posiada w swoich placówkach powiatowych specjalne referaty pracy, których zadaniem jest zapośredniczanie pracowników unistowych i fizycznych spośród repatriantów i przesiedleńców.

Zgłoszeń do pracy jest znaczna ilość, lecz, niestety, nie wszystkie urzędy i instytucje doceniają znaczenie referatów pracy PUR, jako dotychczas jedynego organu pośrednictwa i przyjmują pracowników na własną rękę. (per)

Zasięg sklepów spółdzielczych obejmuje prawie cały teren państwa.

Na terenach odzyskanych zagadnienie to przedstawia się nieco inaczej. Tu ruch spółdzielczy na wsi jest w dalszym ciągu w stadium organizacyjnym. Jego formy kształtują się powoli. Dający się od pewnego czasu zauważyć zastój i brak inicjatywy w tej mierze mija w miarę napływu nowych osiedleńców.

Zadania ruchu spółdzielczego na wsi są rozległe. Dla przykładu warto wspomnieć o zagadnieniu budowy piekarni, które z reguły powinny być przejmowane przez spółdzielnie spożywców. O konieczności potraktowania tego zagadnienia jak najszerzej przemawiają chociażby względy zdrowotne. Poza tym piekarnie spółdzielcze przyniosą znaczne oszczędności w opale, w czasie oraz w zachodach, związanych z przemiałem zboża.

Równoległym zadaniem spółdzielczości jest organizowanie pralni i łaźni, a przede wszystkim — pomocy lekarskiej mieszkańcom wsi.

W okresie przejściowych trudności aprowizacyjnych spółdzielnie spożywców mają ponadto za zadanie dostarczenie wieśniakowi koniecznych artykułów gospodarskich. Z.M.

Ilawa czeka na odbudowę**Ważny węzeł kolejowy musi rozpocząć nowe życie****Ilawa, w marcu**

Błądząc ulicami niesamowicie wprost zniszczonego miasta. Wojna zmioła z jego powierzchni całe ulice i place.

Pustką zieje z każdego kąta. Na przestrzeni kilkuset metrów nie spotykam żywej duszy.

Ilawa... Znajduje się w jej centrum. Tu nie ma dosłownie nic, oprócz zgliszcz i ruin. Niewielki kościół stoi na wzniesieniu samotny, opuszczony. Wszystkie wejścia pozabijane grubymi deskami.

O posterunek M. O.

Wzmagający się stale ruch samochodowy przy zbiegu ul. Pieniężnego i pl. Wolności zaczyna zagrażać bezpieczeństwu przechodniom.

Czy nie można by postawić w tym miejscu posterunek MO, regulujący ruch?

Niżej, na małym placu, pozostała zapewne jeszcze z czasów wojny padlina końska wydziela zaduch. Powstaje pytanie, dlaczego nie wydano dotąd zarządzenia uprzątnięcia tej padliny?

Ilawa to ważny węzeł kolejowy. miasto nielicznych ludzi i nielicznych sklepów. Istniejącej spółdzielni spożywców szukałem długo i w końcu nie znalazłem. Masia szukałem po wszystkich sklepach i kioskach — również nie znalazłem. Ludzie go tu nie widzieli już od wielu dni.

— Nasza praca — mówi mi pewien pracownik Zarządu Miejskiego — jest w tych warunkach niezwykle trudna.

Widzę, że tak jest w istocie. Lecz jednocześnie zastanawiam się nad sposobami podźwignięcia miasta z tego strasznego upadku.

Obliczam potrzebne do tego kapitały. Cyfra wypada ogromna, astro-

nomiczna. Ale miasto przecież odbudować trzeba. Jeśli nie wystarczą fundusze państwowe, to musi dojść do głosu inicjatywa społeczna.

Miasto musi się przecież załudnić choćby poto, aby wieś znalazła w nim swój ośrodek organizacyjny, gospodarczy i kulturalny. Z. M.

Magazyny są w porządku**Specjalna Komisja przeprowadziła lustrację składów**

Komisja Specjalna do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem pod przewodnictwem wiceprezesa Sądu Okręgowego ob. Z. Amstera przeprowadziła szczegółową lustrację magazynów żywnościowych i rozdzielczych punktów towarów UNRRA stwierdzając, że stan bezpieczeństwa w magazynach jest zadawalający.

Komisja stwierdziła, że dostawy UNRRA zostały niemal całkowicie rozproszone między ludność Olsztyna i województwa, za wyjątkiem tych powiatów, które po odbiór przydzielonych towarów dotychczas się nie zgłosiły.

Czy złożyłeś ofiarę na POMOC ZIMOWĄ?

Tramwaje w remoncie

Panstw. Warsztaty Mech. zakonczą prace w terminie

Jak już podawaliśmy, Państwowe Warsztaty Mechaniczne w Olsztynie (ul. E. Plater) podjęły się remontu wozów oraz naprawy i założenia sieci napowietrznej dla przyszłej komunikacji tramwajowej w mieście.

Chcąc dowiedzieć się, w jakim stadium wykonania znajdują się rozpoczęte prace i jak będą wyglądać przyszłe wozy tramwajowe, odwie-

dziliśmy wymienione warsztaty. Objasnien i informacji udzielili nam ob. M. Wałkanis, kierownik warsztatów, i M. Achmatow, jego zastępca.

— Przystępujemy właśnie do remontu drugiego wozu silnikowego, pierwszy bowiem jest już gotów. Najlepiej zorientuje się pan w rozmiarach prac przeprowadzonych, porównując oba podwozia.

! rzeczwiście — obok podwozia wyremontowanego widzimy kupę żelastwa, dokoła którego na rusztowaniach krzątają się robotnicy.

— Wozy, które dostarczono nam do remontu, były «wypatroszone» w pełnym słowa tego znaczeniu, — mówi ob. Achmatow.

— Po dokonaniu generalnego remontu, pomalujemy wozy na kolor biało-czerwonony na wzór warszawski.

— Kiedy przewiduje pan zakończenie prac?

— Jeżeli nic nie stanie nam na przeszkodzie, a praca będzie postępowała w dotychczasowym tempie, to pierwsze nasze wielkie zamówienie wykonamy najpóźniej do 1 maja br. Jeszcze parę słów o warsztatach. Obecnie zatrudniają one 47 osób. Posiadają 10 obrabiarek czynnych i 4 jeszcze nie czynne. Warsztaty powstały z inicjatywy jednostek kosztów dużego wkładu pracy personelu robotniczego i kierownictwa.

(bies)

Samechod ciezarowy

4 tonowy wyjedzie z Olsztyna przez Toruń do Gdańska dnia 20. marca o godz. 7 rano,

zabierze ładunek za zwrot benzyny. Zgłoszenia ul. 22 Lipca 16 (P. Z. Graf.) (338)

Przetarg nieograniczony

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Olsztynie ogłasza przetarg nieograniczony na budowę drewnianej prowizorycznej parowozowni na 7 stanowisk na st. Białystok Centr.

Słupki kosztorysu oraz udzielanie bliższych informacji w gmachu Dyrekcji w Olsztynie, pok. 244.

Termin rozpoczęcia przetargu dnia 26. III. 46 r. o godz. 12-tej w gmachu Dyrekcji.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru dowolnego oferenta, oraz prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyn. (337-2)

OGŁOSZENIA DROBNE

PANSTWOWE Przedsiębiorstwo Traktorów i Maszyn Rolniczych w Olsztynie ul. Partyzantów nr. 33 ryfkuje i sprzedaje walce młyńskie o różnych rozmiarach. (315-3)

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną, wydaną przez RKU w Ciechanowie na nazwisko Sosnowski Leon urodz. 25.2.1923 r. w Mosakach pow. Ciechanów. (32-1)

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód osobisty wydany przez władze niemieckie w Pułtusku legitymację wojskową wydaną przez l. p. p. Obrony Pragi — Obrony Narodowej oraz świadectwo ukończenia szkoły wydane przez szkołę Mechaniczną w Pułtusku na nazwisko Wyrzykowski Zygmunt urodz. 22. III. 1919 r. w Pułtu. ku. (330-1)

WYDZIAŁ Szkoleniowy Izby Rzemieślniczej w Olsztynie organizuje Kurs trzydziesięcioletni dla kandydatów do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich. Bliższych informacji udziela biuro Izby, ul. Mazurska 1. (334-2)

WYDZIAŁ Szkoleniowy Izby Rzemieślniczej w Olsztynie organizuje kursy przygotowujące do egzaminów czeladniczych i mistrzowskich. Bliższych informacji udziela biuro Izby, ul. Mazurska 1. (335)

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód osobisty wydany w Olsztynie dn. 13. IX. 45 r. na nazwisko Zielińska Marta urodz. 19. XII. 1906 r. w Wartemborku pow. Olsztyn. (336)

Pierwsze filmy polskie

ujrzymy na ekranie w najbliższym czasie

Dyrektor «Filmu Polskiego» ppłk. Ford oświadczył, że w najbliższym czasie wejdą na ekrany cztery nowe, polskie filmy długometrażowe.

Opracowano już scenariusze «Przedwiośnia» — Stefana Żeromskiego i «Klubu kawalerów» — M. Bałuckiego.

Z filmów, obrazujących życie współ-

czesne, wyświetlony będzie „Front Birkenau melduje” — Stefani Jakubowskiej. Będzie to film, obrazujący życie w kobiecym obozie Oświęcimia, walkę o prawo zachowania własnego istnienia.

Ostatnim filmem z zapowiedzianej na najbliższy okres serii, będzie obraz osnuty na tle powieści francuskiej — „Wychowanie europejskie”, ilustrujący dzieje walk partyzanckich.

Cztery wymienione filmy rozpoczną cykl pełnometrażowej produkcji „Filmu Polskiego”. (SAP)

Czy wiecie, że...

W chwili zakończenia wojny Amerykanom poddało się około 5 milionów żołnierzy niemieckich. Dotychczas zwolniono 3 mil., 800 000 oddano Brytyjczykom, 623.000 Francuzom

W tej chwili znajduje się jeszcze w niewoli amerykańskiej 532.000 Niemców. (ZAP)

W czasie wojny zmarło 22 mil. ludzi. Cyfra ta wynika ze statystyki, prowadzonej w Rzymie.

Składają się na nią zabici oraz zmarli wskutek ran, chorób, głodu i tortur. Największą pozycję stanowią w tej liczbie ofiary terroru i okrucieństw niemieckich. (ZAP)

Zebrań Zarządu

T-wa Teatrów i Muz. Lud.

Przypominamy, że dziś o godz. 17, odbędzie się w sali Gimnazjum Zenskiego (Wyzwolenia 37) zebranie zarządu T-wa Teatrów i Muzyki Ludowej.

W dniu 26 marca b. r. o godz. 17 w sali Szkoły Muzycznej przy ul. Myśliwieckiej 3, odbędzie się walne zebranie członków Klubu Towarzystwa z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie. 2) Wybór prezydium.
- 3) Sprawozdanie Tymczasowego Zarządu. 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 5) Uchwalenie składki. 6) Wybór Władz Klubu. 7) Wolne wnioski.

(331-2) *Tymcz. Zarząd Klubu*

OCHOTNICZY ZACIĄG do Milicji Obywatelskiej

KOMENDA WOJEWODZKA

Milicji Obywatelskiej w Olsztynie ogłasza zaciąg ochotniczy w szeregach M. O.

Warunki przyjęcia:

1. Obywatelstwo Polskie.
2. Wiek od lat 20 do lat 35.
3. Umiejętność czytania, pisania i rachowania.
4. Zaświadczenie jednoznacznej jednostki M. O. stwierdzające nieskazitelną przeszłość kandydata, poświadczenie przez Wojewódzką, Powiatową lub Miejską Radę Narodową o pochodzeniu socjalno-robotniczym albo chłopskim względnie z inteligencji pracującej.
5. Podanie o przyjęcie.
6. Zyciorys obszerny własnoręcznie napisany i dwie fotografie.
7. Zaświadczenie z Organizacji Społecznych lub Związków Zawodowych, jeżeli kandydat jest członkiem.
8. Kandydaci z wyżej wymienionymi dokumentami zgłoszą się w każdą sobotę w Komendzie Wojewódzkiej M. O. w Olsztynie, przy ul. Partyzantów (dawniej Dworcowa) Nr. 23 — od godziny 8-ej rano. 323-2

Migawki

Anekdoty warmijskie

Stary Mazur, jadąc — z krupami (kasza) do Olsztyna, przebył właśnie granicę Warmii, kiedy mały synek, spostrzegłszy, jak się kasza z dzierawego mieszka pruszyła na ziemię, zawołał: „Ojcie tu prusy! Ale ojciec — znając granicę Warmii doskonale, odrzekł poważnie: „Nie syneku, tu Warmia».

Dopiero w Olsztynie stary Mazur pojął, że to «kasza pruszyła». Niestety w miechu mało już co pozostało. Tak to dialekt mazurski do straszliwej doprowadził.

Pewien przewodnik pielgrzymki („łosiery”) do Świętoli (miejscowości pielgrzymkowe na Warmii) — uważał, że na wypoczynku we wsi Kiełki zapomniał swych długich butów. Obwieścił więc pątnikom zgubę głosem wielkim intonując śpiew: „Hola, fela, skorzenie w Kiełki!”

Przewodnik otrzymał wkrótce buty z powrotem, a słowa: „Hola, fela, skorzenie w Kiełki”, stały się przysłowiem na Warmii.

Dziad, jakich wielu, zaszedł do jałmużnie, do pewnej gospodyni, która właśnie gotowała na obiad gęsię mięso.

Kiedy wyszła z izby, aby dla dziadka przynieść garść mąki, dziad wyjął mięso z garnka i włożył do swej torby.

Gospodyni, wracając z mąką, ciekawka nowin ze świata, pyta: „Dziadku, co też tam nowego słychać?” A no nic, jeno Gąsiorowski z Garnkowa, przeniósł się do Torbowa” — odpowiada dziad.

Zajrzała gospodyni, jakiś czas tym do garnka, czy gęsię mięso już „uwarzyło” i zrozumiała wówczas, jaki to „Gąsiorowski przeniósł się do Torbowa”. A. S.

Konstanty BIEGALA
Artykuły Gosp. Domowego
Warsztat Krawiecki
 Olsztyn, Rynek 22 (333)

Ogłoszenie

Wojewódzki Urząd Ziemski w Olsztynie ul. Partyzantów (Dworcowa) 73, ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie wjazdu do garaży przy ul. Kopernika 44.

Kosztorys (ślepy) wraz z projektem można oglądać w Wojewódzkim Urzędzie Ziemskim w godzinach od 8-ej do 10-ej w pokoju Oddziału Gospodarczego — parter.

Oferty w zalakowanych kopertach z podaniem cen jednostkowych w kosztorysu i cen ogólnych, należy składać do Woj. Urz. Ziemskiego najpóźniej do dnia 26 marca b. r. o godz. 11-ej w którym to czasie nastąpi otwarcie ofert.

Wojewódzki Urząd Ziemski zastrzega sobie prawo wyboru przedsiębiorstwa bez względu na cenę, lub uznania, że przetarg nie dał wyniku. (332-2)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadestanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski. Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Społem” w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.